

Физика

PISAга багытталган тест

8-класс

Оң жакта жайгашкан тексти окугула.

Тапшырма 1. Эмне үчүн канаттуулар электр өткөрүүчү зымдарда отурганда жабыркабайт?

Көрсөтмө: Төмөндөгү ырастоолордун туура ырааттуулугун тапкыла жана жообун чакмактарга жазгыла (1 чакмакка 1 сан).

1. Бир өткөргүч канаттуунун өзү, экинчиси канаттуунун буттарынын астындагы зымдын участогу.
2. Демек, канаттууга зыян келтире албаган анча чоң эмес электр тогу агат.
3. Зымга куш конгондо өткөргүчтөрдүн параллелдүү байланышы түзүлөт.
4. Канаттуунун каршылыгы канаттуунун буттарынын ортосундагы зымдын участогунун каршылыгынан көп-көп эсе чоң.

Жооп:

--	--	--	--

Канаттуулар электр өткөрүүчү зымдарда

Изоляциясы жок жогорку вольттогу электр зымдары менен тирөөчтөргө жөн гана изоляторлор бекитилгендиктен электр зымдары токтун булагы жана токтун керектөөчүсү менен гана тийишет. Бирок бул зымдардага канаттуулардын конуп отурганын көп учурда көрүүгө болот. Демек, канаттуулар түз эле чоң ток аккан жылаңач зымда конуп отурушат. Анда эмне үчүн алар жабыр тартышпайт?

Оң жакта жайгашкан тексти окугула.

Тапшырма 2. Эмне себептен канаттуулар тирөөчтөрдүн металл бөлүгүнө тийгенде өлүмгө дуушар болушат?

Көрсөтмө: Төмөндөгү ырастоолордун туура ырааттуулугун тапкыла жана жообун чакмактарга жазгыла (1 чакмакка 1 сан).

1. Канаттуу аркылуу өткөн токтун күчү бул учурда өтө чоң болот.
2. Канаттуу зымга конгондо аба менен жарыш байланыш түзөт.
3. Канаттуунун каршылыгы абанын каршылыгынан алда канча аз.

Канаттуулар электр өткөрүүчү зымдарда

4. Демек, мындай чоң ток күчү кушту заматта дээрлик куйкалап салат.

Жооп:

--	--	--	--

Бирок канаттуулар кээ бир учурда жабыр тартып, өлүмгө дуушар болушу мүмкүн. Бул үчүн, ал электр тогу өтүп жаткан зымда отурганда таянычтардын металл бөлүгүнө тийип кетиши жетиштүү. Таянычтар жерге тургузулуп сырткы чөйрө жана абадан изоляцияланбайт.

Оң жакта жайгашкан тексти окугула.

Тапшырма 3. Эмне себептен жогорку чыңалуудагы электр чубалгылары изоляцияланбайт?

Көрсөтмө: Кенен жооп жазгыла.

Жооп:

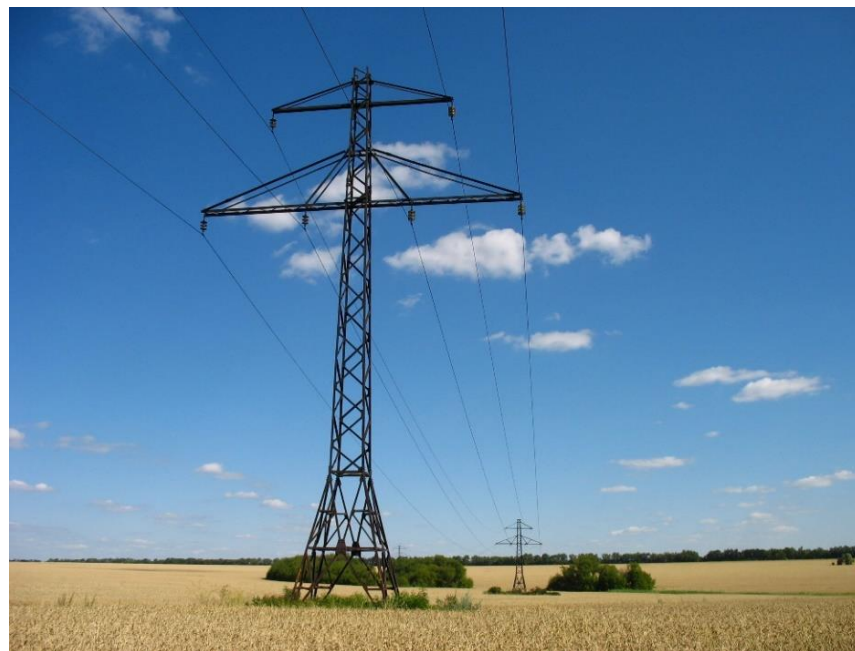

Канаттуулар электр өткөрүүчү зымдарда

Сүрөт 1. Жогорку чыңалуудагы электр чубалгылары